

**TARIX FANINI O'QITISHDA 5-6 SINFLAR O'QITUVCHILARINING TARIXIY
TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISH METODLARI.****Kodirova Nigora Shaydullayevna**

Toshkent viloyati Angren shahar 35-sonli maktabining Tarix fani o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11312108>

Annotatsiya. Ushbu maqolada biz 5-6-sinf o'qituvchilarining tarix fanini o'qitishda tarixiy tafakkurini tarbiyalashga qaratilgan bir qator innovatsion metod va yondashuvlarni o'rganamiz. Ushbu strategiyalar o'qituvchilarning tarixiy tahlil, sharhlash va tanqidiy mulohaza yuritish bo'yicha malakasini oshirishga qaratilgan bo'lib, natijada ularga tarixiy ongli va intellektual qiziquvchan o'qituvchilarning yangi avlodini ilhomlantirish uchun kuch beradi. Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari, hamkorlikdagi ta'lim muhiti va birlamchi manbalar va multimedia resurslarining integratsiyasi orqali o'qituvchilar o'zlarining tarixiy tushunchalarini chuqurlashtirishlari va sinfda tarix darslarini sifatini oshirishlari mumkin.

Kalit so'zlar: tarix, o'qitish metodikasi, interfaol metodlar, fanlar integratsiyasi, tanqidiy fikrlash, ilg'or tajribalar, bilim, ko'nikma, malaka.

**METHODS OF FORMATION OF HISTORICAL THINKING OF 5-6 GRADE
TEACHERS IN TEACHING HISTORY.**

Abstract. In this article, we will study a number of innovative methods and approaches aimed at educating the historical thinking of 5-6 grade teachers in teaching history. These strategies aim to improve teachers' skills in historical analysis, interpretation, and critical thinking, thereby empowering them to inspire a new generation of historically aware and intellectually curious learners. Through professional development opportunities, a collaborative learning environment, and the integration of primary and multimedia resources, teachers can deepen their historical understanding and enhance the quality of history lessons in the classroom.

Key words: history, teaching methodology, interactive methods, subject integration, critical thinking, best practices, knowledge, skills, competence.

**МЕТОДИКА ФОРМИРОВАНИЯ ИСТОРИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧИТЕЛЕЙ
5-6 КЛАССОВ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ИСТОРИИ.**

Аннотация. В данной статье мы изучаем ряд инновационных методов и подходов, направленных на воспитание исторического мышления учителей 5-6 классов при преподавании истории. Эти стратегии направлены на улучшение навыков учителей в историческом анализе, интерпретации и критическом мышлении, тем самым давая им

возможность вдохновлять новое поколение исторически осведомленных и интеллектуально любознательных учащихся. Благодаря возможностям профессионального развития, совместной учебной среде и интеграции первичных и мультимедийных ресурсов учителя могут углубить свое понимание истории и повысить качество уроков истории в классе.

Ключевые слова: *история, методика преподавания, интерактивные методы, предметная интеграция, критическое мышление, передовой опыт, знания, умения, компетентность.*

Tarixni o'qitish ta'limda alohida o'rin tutadi, chunki u o'quvchilarni o'tmish bilan bog'lash, bugungi kunni anglash, kelajakni tasavvur qilish imkonini beradi. 5 va 6-sinf o'qituvchilarining tarixiy tafakkur ko'nikmalarini shakllantirish o'quvchilariga tarixiy bilimlarni samarali yetkazishda muhim ahamiyatga ega. Bu pedagoglarning tarixiy tafakkur qobiliyatini rivojlantirish ularni tarixiy mazmun bilan tanqidiy va tahliliy tarzda shug'ullanish uchun zarur vositalar va strategiyalar bilan boyitishni nazarda tutadi. Tarixiy voqealar, kontekstlar va talqinlarni chuqur tushunishga yordam berish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadigan va ularni atrofda dunyo haqida tanqidiy fikrlashga undaydigan chuqur ta'lim tajribasini yaratishi mumkin. Tarix fanini o'qitish o'quvchilarning o'tmish haqidagi tushunchalarini shakllantirish va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. O'quvchilarning tarixiy tafakkur qobiliyatini tarbiyalashda 5-6-sinflarda tarix fanini o'qitishga mas'ul pedagoglarning o'rni katta.

Tarixiy bilimlarni samarali berish va fanni chuqur qadrlashni singdirish uchun o'qituvchilarni o'zlarining tarixiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradigan innovatsion usullar bilan jihozlash juda muhimdir. Tarixiy tafakkur metodologiyalariga yo'naltirilgan muntazam ravishda malaka oshirish seminarlarini tashkil etish o'qituvchilarga tarixiy tushunchalarni tushunishlarini kengaytirish imkoniyatini beradi. Ushbu seminarlar manba tahlili, tarixiy talqin va kontekstualizatsiya kabi mavzularni qamrab olishi mumkin, bu esa o'qituvchilarga o'z tajribalarini chuqurlashtirish va ushbu ko'nikmalarni sinfda qo'llash imkonini beradi. O'qituvchilarni hamkorlikdagi ta'lim hamjamiyatlarida ishtirok etishga undash, ularda munozaralarda qatnashish, ilg'or tajribalarni almashish va tarixni o'qitish bilan bog'liq fikr almashish kasbiy o'sish uchun qulay muhit yaratishi mumkin.

Hamkasblar bilan hamkorlik qilish orqali o'qituvchilar turli nuqtai nazarlarga ega bo'lishlari, fikr-mulohazalarni olishlari va tarixni o'qitishning innovatsion yondashuvlarini birgalikda o'rganishlari mumkin. Boshlang'ich manbalarni o'quv dasturiga integratsiyalash

o'qituvchilar va talabalarga tarixiy voqealar, arboblilar va artefaktlar haqida bevosita tasavvurga ega bo'lish imkonini beradi.

Hujjatlar, fotosuratlar va artefaktlar kabi asosiy manbalarni o'z ichiga olgan holda, o'qituvchilar o'zlarining tahliliy qobiliyatlarini oshirishlari va tarixni jonlantirishlari mumkin, bu esa mavzuni talabalar uchun yanada qiziqarli va o'zaro bog'lash imkonini beradi. Hujjatli filmlar, virtual sayohatlar va interfaol veb-saytlar kabi multimedia resurslaridan foydalanish o'qituvchilarning tarixiy voqealar haqidagi bilimlarini boyitishi va sinfdagi dinamik tajribani osonlashtirishi mumkin. Turli multimedia platformalarini o'rganish orqali o'qituvchilar tarixiy hikoyalar haqida ko'p o'lchovli tushunchaga ega bo'lishlari va talabalarning turli xil ta'lim uslublariga mos keladigan qiziqarli darslarni yaratish uchun ushbu manbalardan foydalanishlari mumkin. O'qituvchilarni kundalik yuritish, o'z-o'zini baholash va sinfdan kuzatish kabi aks ettiruvchi amaliyotlar bilan shug'ullanishga undash doimiy o'sish va o'zini-o'zi takomillashtirishga yordam beradi.

O'qituvchilar o'z o'qitish uslublari, dars natijalari va o'qituvchilar javoblari haqida fikr yuritish orqali takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlashlari, yangi strategiyalar bilan tajriba o'tkazishlari va o'qituvchilarning tarixiy fikrlash qobiliyatlarini samarali rivojlantirish uchun pedagogik mahoratlarini takomillashtirishlari mumkin.

Xulosa:

5-6-sinf o'qituvchilarining tarixiy tafakkurini tarbiyalash o'qituvchilarda tarixni har tomonlama anglash va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

O'qituvchilar malaka oshirish bo'yicha seminarlar, hamkorlikdagi o'quv jamoalari, asosiy manbalar integratsiyasi, multimedia resurslari va aks ettirish amaliyotlarini amalga oshirish orqali o'zlarining tarixiy fikrlash qobiliyatlarini oshirishlari va sinfdan tarix ta'limi sifatini oshirishlari mumkin. O'qituvchilarga tarix bilan shug'ullanish uchun innovatsion strategiyalar berish ularning o'qitish amaliyotini boyitibgina qolmay, balki o'qituvchilarni o'tmishni chuqurroq anglash va o'zlarining tarixiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga ilhomlantiradi.

REFERENCES

1. Беспалько, В.П. Слагаемые педагогических технологий. - М: 1989. - 192 с.
2. Ishmuhamedov R. Innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari. - T., Nizomiy nomidagi TDPU, 2009.
3. A.Abduqodirov, R.Ishmuhamedov. "Ta'limda innovatsion texnologiyalar" T.:2008
4. M.Ochilov "Yangi pedagogik texnologiyalar". Qarshi, 2000.

5. S.Usmonov. "Pedagogik texnologiya asoslari" T.:2011
6. Xodiyev B.Yu., Golish L.V., Rixsimboyev O.K. Keys-studi - iqtisodiy oliy o'quv yurtidagi zamonaviy ta'lim texnologiyasi: Ilmiy-uslubiy qo'llanma / "Zamonaviy ta'lim texnologiyalari" turkumi. - T.: TDIU, 2009.